Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Leentje Savelsberg	**Datum**	31 maart 2026
E-mail	l.savelsberg@utrecht.nl	**Kenmerk**	34129338
Type brief	Actualiteit	**Onderwerp**	Verzoek spoedige behandeling TAM omgevingsplannen in verband met netcongestie
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Ruimtelijke Ordening

Geachte leden van de raad,

In deze brief vragen wij uw raad om een spoedige behandeling van de vaststelling van 4 TAM omgevingsplannen voor gebiedsontwikkelingen, respectievelijk in raadsvergaderingen in mei en juni aanstaande. Dit doen wij om te voorkomen dat de betreffende projecten geen netaansluiting krijgen.

Netcongestie
Het elektriciteitsnet in Utrecht zit vol waardoor de netbeheerders verplicht zijn om netcongestiemaatregelen af te kondigen. Op 25 november 25 bent u geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot netcongestie. In deze brief staat dat we inzetten op drie sporen:

1. Versnellen van de uitbreiding van de elektriciteitsinfrastructuur en het plaatsen van trafohuisjes, zodat de capaciteit zo snel mogelijk toeneemt.
2. Voorkomen van vertraging bij woningbouw en maatschappelijke voorzieningen, onder meer met tijdelijke congestiemaatregelen en afspraken met netbeheerders.
3. Voorbereiden op mogelijke langdurige stroomuitval, zodat cruciale functies van de stad kunnen blijven draaien.

Deze brief heeft betrekking op spoor 2.

Woningbouwprojecten die vóór 1 juli 2026 een omgevingsvergunning hebben, kunnen nog een netaansluiting krijgen. De netbeheerders hebben aangekondigd dat deze garantie op 1 juli komt te vervallen. Alle aanvragen voor groot- en kleinverbruikersaansluitingen komen dan op een wachtlijst en het is onduidelijk wanneer deze projecten dan aan de beurt zijn om een netaansluiting te krijgen. Het is zelfs denkbaar dat er vanaf 1 juli een aansluitstop geldt, waardoor er helemaal geen volwaardige netaansluitingen uitgegeven kunnen worden. Dat zou betekenen dat de vier projecten jarenlange vertraging oplopen. TenneT heeft in februari aangegeven te verwachten dat de maximale capaciteit van het net in Utrecht zonder ingrijpende maatregelen in de zomer van 2026 wordt bereikt. Dit komt neer op een dreigende aansluitstop, waardoor de spanningen voor de nieuwbouwopgave in de stad toenemen. Nieuwe aansluitmogelijkheden zijn beperkt en mitigerende maatregelen leveren geen sluitende oplossing.

Strategie Utrecht
Binnen spoor 2 uit voornoemde raadsbrief van 25 november 2025 zet onze gemeente zich in om (1) capaciteitsuitbreiding van het net mogelijk te maken en (2) de beschikbare netcapaciteit zo goed mogelijk te gebruiken. Het advies aan ontwikkelende partijen (waaronder de gemeente zelf) is:
1. Energiezekerheid is een projectrisico; tref beheersmaatregelen.
2. Houd rekening met een plan a (je krijgt tijdig voldoende stroom), plan b (vertraging door wachtlijst) en plan c (je krijgt onvoldoende stroom waardoor batterij en/of generator nodig).
3. Vergroot je kansen op energiezekerheid door (1) vroegtijdig te onderzoeken van wat nodig is voor plan a t/m c en (2) netbewust te ontwerpen.

Tot het moment dat er definitief een aansluitstop wordt afgekondigd, helpt de gemeente partijen om de netaansluiting te krijgen die nodig is voor de realisatie van de doelen van de stad Utrecht (waaronder wonen, werken en maatschappelijke functies). De verwachting is niet dat dat effect heeft op het moment dat de eventuele definitieve aansluitstop wordt afgekondigd, omdat dat vooral afhankelijk is van (1) de autonome ontwikkeling van bestaande aansluitingen en (2) de mate waarin de netbeheerders bereid zijn om het net over te belasten met daardoor een verhoogd risico van stroomuitval. In dit licht ziet de strategie op de volgende acties:
A. Versnelling van procedures om voor ruim 20 woningbouwprojecten een stroomaansluiting te krijgen nu die nog beschikbaar is (totaal 2.600 woningen). Deadline waarmee nu gewerkt wordt is 1 juli, maar die kan nog verschuiven.
B. Aanvraag van een grotere kleinverbruik aansluiting bij Stedin voor 79 gemeentelijke vastgoedprojecten om daarmee de verduurzaming van deze objecten veilig te stellen.
C. Aanvraag bij Stedin van bijzondere contractvormen, zoals cable pooling. Naar verwachting slechts enkele projecten.

Voor bedrijven en een deel van het maatschappelijk vastgoed geldt nu al een aansluitstop en voor woningbouwprojecten bereiden partijen zich daarop voor (zie bovenstaand plan C, waaronder toepassing van batterijen en generatoren).
D. Aanvraag bij Stedin van totaal circa 10 congestieverzachters (grote generatoren) en paar jaar later deze ook vergunnen (15.400 woningen). Niet allemaal tegelkijk, waarschijnlijk 2 per jaar.
E. Toestemming voor vergunnen van circa 20 kleine generatoren voor woningprojecten (8.000 woningen), deels voor gemeentelijk vastgoed en deels voor bedrijfsgebouwen, hoger onderwijs en ziekenhuizen.
F. Als Stedin het systeem van vroegtijdig aanvragen invoert, dan krijgt de gemeente de rol om te kiezen welke projecten wel met voorrang aangevraagd kunnen worden.

De TAM omgevingsplannen waar deze brief op ziet, valt onder bovengenoemde categorie A.
Om de deadline van 1 juli te halen, vragen wij uw raad om deze TAM-plannen tijdig vast te stellen. Ons verzoek is bedoeld om voor gebiedsontwikkelingen die daar in tijd klaar voor zijn nog voor de dreigende aansluitstop van 1 juli 2026 de noodzakelijke vergunning en huisnummerbesluit te kunnen verlenen zodat de woningen en kleinverbruikers nog kunnen worden aangesloten op het net. Wij lopen hiermee niet vooruit op de hierboven genoemde actie F.

Wat is een TAM omgevingsplan?
Omdat het Digitaal Stelsel Omgevingswet ten tijde van de invoering van de Omgevingswet voor gebiedsontwikkelingen nog niet naar behoren werkte, heeft het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) een alternatief bedacht: het TAM-IMRO plan. TAM staat voor Tijdelijke Alternatieve Maatregel en IMRO (Informatie Model Ruimtelijke Ordening) is de techniek die we gebruiken bij bestemmingsplannen. Technisch maken we dus nog gebruik van het bestemmingsplan, juridisch is het een wijziging omgevingsplan conform de Omgevingswet.

We hebben de afgelopen twee jaar dankbaar gebruik gemaakt van deze mogelijkheid om de gebiedsontwikkelingen te faciliteren. Dit kan na 1 januari 2026 niet meer. De gebiedsontwikkelingen maken we dan mogelijk via een wijziging van een omgevingsplan met de techniek van de Omgevingswet (of via buitenplanse omgevingsvergunningen, de BOPA).
Wanneer een TAM omgevingsplan voor 1 januari 2026 ter inzage is gelegd, kan die procedure nog afgemaakt worden. Wij hebben uw raad op 25 februari jl. ingelicht over de stand van zaken rondom de lopende TAM omgevingsplannen. Gezien het bovenstaande willen wij uw raad via deze brief het belang van een spoedige agendering van een aantal van deze TAM omgevingsplannen meegeven.

Wanneer aanspraak op gereserveerde capaciteit voor kleinverbruikers
Om aanspraak te kunnen maken op de gereserveerde capaciteit voor kleinverbruikers voor 1 juli is het van belang dat er een omgevingsvergunning is verleend en een huisnummerbesluit is afgegeven. Dit huisnummerbesluit is nodig, alleen het vastgestelde TAM omgevingsplan is dus niet voldoende.
Na de vaststelling van het TAM omgevingsplan is er nog tijd nodig voor de verlening van de omgevingsvergunning en het huisnummerbesluit.

Om welke TAM omgevingsplannen gaat het?
Wij hebben hebben gekeken naar plannen waarvoor de omgevingsvergunning al is aangevraagd, of waarvoer duidelijk is dat de omgevingsvergunning op zeer korte termijn (eind maart/begin april) kan worden aangevraagd door de initiatiefnemer, en nog voor 1 juli kan worden verleend.

Raadsvergadering in juni
Het gaat om het TAM omgevingsplan Herontwikkeling voormalige Wolvenpleingevangenis en TAM omgevingsplan Kögllaan 26 en Manegelaan. Deze omgevingsvergunningen zijn al aangevraagd en de ontwerp omgevingsvergunningen hebben ook ter inzage gelegen, vanwege de toepassing van de coördinatieprocedure. Direct na de vaststelling van het TAM omgevingsplan kunnen de vergunningen en de huisnummerbesluiten worden verleend. Het is van belang dat uiterlijk half juni 2026 deze TAM omgevingsplannen zijn vastgesteld. Het raadsvoorstel voor het TAM-omgevingsplan Kögllaan 26 en Manegelaan hebben wij aan u aangeboden, het voorstel voor de herontwikkeling voormalige Wolvenpleingevangenis sturen wij u op zeer korte termijn toe.

Raadsvergadering in mei
Naast bovengenoemde plannen zijn er twee TAM omgevingsplannen waarbij een spoedige behandeling helpt om de woningen nog op het net aangesloten te krijgen. Het gaat om het TAM omgevingsplan Briljantlaan 11-15 en het TAM omgevingsplan Matserterrein Croeselaan.
De initiatiefnemers hebben aangeven eind maart/begin april de vergunning te kunnen aanvragen.
Of de vergunningen ook tijdig (dus voor 1 juli) verleend kunnen worden hangt uiteraard ook af van de kwaliteit van de stukken die bij de aanvraag horen en of de stukken ook compleet zijn.
Voor deze vergunningen geldt dat ze pas kunnen worden verleend nadat het TAM omgevingsplan in werking is getreden, dat is vier weken na bekendmaking. Het proces na vaststelling duurt langer dan bij de twee eerstgenoemde plannen. Daarom is het van belang dat deze twee plannen in mei 2026 worden vastgesteld. Het raadsvoorstel TAM-omgevingsplan Briljantlaan 11-15 en het raadsvoorstel voor Matserterrein Croeselaan heeft u van ons ontvangen.

Deze versnelde behandeling van 4 TAM omgevingsplannen in uw raad vraagt mogelijk prioritering in de agenda van de daaraan voorafgaande commissie Ruimte. Gezien de urgentie van de behandeling van deze TAM omgevingsplannen, laten wij u hierbij weten dat de behandeling van het Raadsvoorstel Vaststelling SPvE Zuidoostkwadrant Hart van De Meern en het Raadsvoorstel Delegatiebesluiten Omgevingswet uitbreiding 2026 voor ons minder prioriteit heeft. Deze voorstellen kunnen indien gewenst op een later moment geagendeerd worden.

Tot slot

Het is niet mogelijk geweest om de betreffende TAM omgevingsplannen eerder aan uw raad aan te bieden. De plannen hebben tot half of eind januari 2026 ter inzage gelegen en bij alle plannen zijn zienswijzen ingediend. De beantwoording daarvan vergt de noodzakelijke zorgvuldigheid en kost tijd. Er is hard gewerkt om dit voor elkaar te krijgen.

Als we de 4 TAM omgevingsplannen tijdig kunnen vaststellen, kunnen we ervoor zorgen dat er voor de woningen waarvoor een vergunning is of tijdig wordt aangevraagd nog gebruik kan worden gemaakt van de gereserveerde capaciteit voor 1 juli 2026. De 4 TAM omgevingsplannen gezamenlijk maken 539 woningen mogelijk waarvan 132 onzelfstandige studentenwoningen. Op het onderwerp netcongestie zit veel druk en daarmee kan ook de situatie rondom dit onderwerp wijzigen. Wij gaan nu uit van de stand van zaken zoals die nu bekend is.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,